

ZADEVA: Pripombe in predlogi Sekcije operaterjev elektronskih komunikacij (SOEK) na objavljeni predlog Zakona o dostopnosti do proizvodov in storitev za invalide

ZVEZA: Objava predloga zakona na portalu e-demokracija 11.2.2022 (EVA 2022-2611-0014)

V Sekciji operaterjev elektronskih komunikacij (SOEK), ki deluje v okviru Združenja za informatiko in telekomunikacije (ZIT) pri Gospodarski zbornici Slovenije (GZS), smo obravnavali predlog Zakona o dostopnosti do proizvodov in storitev za invalide, objavljen na portalu e-demokracija dne 11.2. 2022 in v nadaljevanju podajamo naslednje pripombe in predloge sprememb:

Splošna pripomba

V zvezi s predlogom 10. člena operaterji, člani SOEK podajamo splošno pripombo, in sicer pojasnjujemo, da operaterji nismo ponudniki aplikativnih rešitev za ponujanje proizvodov in storitev za splošno rabo. Operaterji sicer lahko imamo vsak svojo rešitev za ponujanje storitev invalidom, vendar te niso univerzalne in standardizirane storitve za vse operaterje ter za nujne službe. Menimo, da bi bilo potrebno aplikativne rešitve v takih primerih za nujne službe standardizirati z nekim univerzalnim orodjem. Prosimo, da predlagatelj zakona na konkretnem primeru obrazloži, na kakšen način je predvidena uporaba predlaganih aplikativnih rešitev in predstavi referenčne primere držav, ki imajo take rešitve vpeljane na nivoju TK operaterjev.

Predlogi sprememb in dopolnitev posameznih členov predloga zakona

10. člen (zahteve glede dostopnosti elektronskih komunikacijskih storitev)

- Prva alineja prvega odstavka 10. člena:

Alineja se glasi:

» - poleg glasovne komunikacije zagotavljati tudi uporabo negovorjene komunikacije, pri čemer negovorjena komunikacija vključuje SMS, video ter sprotno zapisovanje besedila v realnem času;«.

Pojasnjujemo, da pri govornih storitvah v fiksnem omrežju ni možno zagotoviti SMS storitev in v večini primerov tudi video storitev.

Primarno predlagamo, da se upošteva določbe iz Direktive 2019/882 in se v prvi alineji prvega odstavka 10. člena črta besedilo »tudi uporabo negovorjene komunikacije, pri čemer negovorjena komunikacija vključuje SMS, video ter sprotno«, tako da se glasi:
» - poleg glasovne komunikacije zagotavljati ~~tudi uporabo negovorjene komunikacije, pri čemer negovorjena komunikacija vključuje SMS, video ter sprotno~~ zapisovanje besedila v realnem času;«.

Podredno predlagamo, da se v prvi alineji prvega odstavka 10. člena beseda »ter« zamenja z besedo »ali«, tako da se glasi:
» - poleg glasovne komunikacije zagotavljati tudi uporabo negovorjene komunikacije, pri čemer negovorjena komunikacija vključuje SMS, video ~~ter ali~~ sprotno zapisovanje besedila v realnem času;«.

Obrazložitev:

Direktiva 2019/882 določa, da bi z namenom zagotovitve dostopnosti elektronskih komunikacijskih storitev, vključno s komunikacijo v sili, morali ponudniki poleg glasovne komunikacije zagotoviti tudi besedilo v realnem času in storitve celotnega pogovora, kadar dajejo na voljo video, ter sinhronizacijo vseh teh komunikacijskih sredstev, zato predlagamo, da se navedeno pri predlogu upošteva. Poleg zahtev iz te direktive bi bilo treba državam članicam v skladu z Direktivo (EU) 2018/1972 omogočiti, da določijo ponudnika storitev prenosa, ki bi ga lahko uporabljali invalidi. Dodatno pojasnjujemo, da s ponujanjem prenosa podatkov in ustreznih aplikacij tipa Live transcribe (google), Viber, whatsapp je to zagotovljeno. Aplikacije so brezplačne, zato je ni ovir za njihovo uporabo. Rešitev bi torej bila tudi, da se člen spremeni v smeri, da operater zagotavlja ustrezno količino podatkov, s katero je možna neomejena uporaba storitev za video komunikacijo. Razvoj lastnih video komunikacij je nesmiseln.

➤ Druga alineja prvega odstavka 10. člena

Alineja se glasi:

»- zagotavljati storitev celotnega pogovora, kadar je poleg glasovne komunikacije na voljo tudi video;«.

Obrazložitev:

Pojasnjujemo (kot že zgoraj), da tovrsten način zagotavlja aplikacij tipa Live transcribe (google), Viber, whatsapp je to zagotovljeno. Aplikacije so brezplačne, zato je ni ovir za njihovo uporabo. Rešitev bi torej bila tudi, da se člen spremeni v smeri, da operater zagotavlja ustrezno količino podatkov, s katero je možna neomejena uporaba storitev za video komunikacijo. Razvoj lastnih video komunikacij je nesmiseln. Pojasnjujemo, da te rešitve niso univerzalne in standardizirane.

➤ Tretja alineja prvega odstavka 10. člena

Alineja se glasi:

» - zagotavljati, da je komunikacija v sili, pri kateri se uporabljata glas in besedilo (vključno z besedilom v realnem času), sinhronizirana in da je, kadar je na voljo video,

sinhronizirana tudi v obliki storitve celotnega pogovora ter jo ponudniki elektronskih komunikacijskih storitev posredujejo najprimernejšemu centru za obveščanje.«

Obrazložitev:

Pojasnjujemo, da posedovanje tovrstne tehnologije (transkripcija govora v tekst) ni v domeni operaterjev, temveč v domeni različnih globalnih ponudnikov npr. google in tudi aplikacij, ki te stvari znajo. Ponudnik tega ne more ponuditi, brez lastnega razvoja rešitve, kar je ekonomsko nevzdržno. Predlagam, da se spremeni, da operater to zagotovi, ko je na voljo javnodostopna rešitev za vse operaterje, ki jo je možno brezplačno oz. po pošteni ceni uporabiti za integracijo v svoje storitve.

14. člen (smernice za izvajanje zakona)

Predvidena je objava smernice za izvajanje zakona. Predlagamo, da se definira rok za sprejem smernic v čim krajšem času, da bo dovolj časa za potrebne prilagoditve.

22. člen (temeljita sprememba proizvoda ali storitve in nesorazmerno breme)

V 8. odstavku je predviden sprejem podzakonskega akta, kjer bodo opredeljena merila za oceno nesorazmernega bremena. Predlagamo, da se definira rok za sprejem tega akta.

Nenad Šutanovac

Direktor Združenja za informatiko in telekomunikacije